

Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v de voorzitter
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Onderwerp
Monitoringrapportage EU-middelen

Zaaknummer
453983

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 25 november 2025

Geachte voorzitter,

Volgens vaste afspraak worden Provinciale Staten tweemaal per jaar geïnformeerd over de Europese subsidiemiddelen die aan Zeeuwse organisaties c.q. projecten toegekend zijn. Aanleiding hiervoor is de EU-subsidiemonitor.

Monitoringrapportage

Tweemaal per jaar wordt een nota opgesteld over de benutting van Europese subsidies in provincie Zeeland en Zuid-Nederland. Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten worden hierover tweemaal per jaar geïnformeerd. De informatie is afkomstig uit de interne EU-subsidiemonitor en de ERAC-rapportage. De monitor is een momentopname die aan verandering onderhevig is. De daadwerkelijk ontvangen subsidies na afronding van projecten en programma's kunnen afwijken van de toegekende bedragen.

Sinds 2025 is de aanpak voor de nota aangepast. De ERAC-rapportage Zuid-Nederland biedt een basis voor de nieuwe EU-subsidiemonitor, maar is niet meer de enige bron van informatie. De EU-subsidiemonitor wordt aangevuld met de meeste actuele data over programma's waarbij de Provincie in het beheer zit. Daarbij zijn alle projecten ingedeeld in transities en thema's die overeenkomen met de provinciale doelen om de toegevoegde waarde van EU-middelen concreter in beeld te kunnen brengen. De nota is opgedeeld in twee hoofdstukken, het beeld van provincie Zeeland en een algemeen beeld van Zuid-Nederland.

Samenvatting

Sinds 2025 is de aanpak voor de nota aangepast. De ERAC-rapportage Zuid-Nederland biedt een basis voor de nieuwe EU-subsidiemonitor, maar is niet meer de enige bron van informatie. Sinds het begin van de periode 2021-2027 is voor een totaalbedrag van € 131 miljoen subsidie toegekend aan 617 projecten in 20 subsidieprogramma's. Het grootste aandeel projecten zit in de energie & klimaat transitie en financieel belangrijke programma's zijn het JTF, NSP en HVF.

Beeld provincie Zeeland Kerngetallen

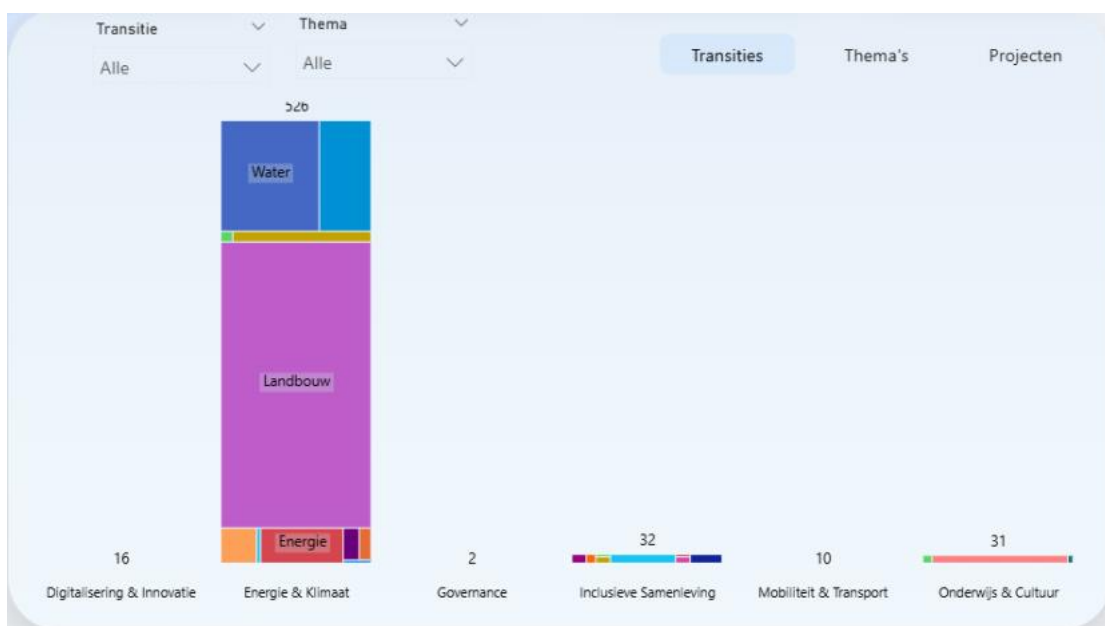
Per november 2025 is voor een totaalbedrag van € 131 miljoen subsidie toegekend aan 617 projecten in 20 subsidieprogramma's.

Projecten 617	Toegekende subsidie € 131,04M	Thema's 24	Subsidieprogramma's 20
-------------------------	---	----------------------	----------------------------------

In onderstaande alinea's wordt meer duiding gegeven aan deze cijfers.

Transities en thema's

De nieuwe opzet van de EU-subsidiemonitor heeft een verdiepingsslag gerealiseerd door naast de financiële data ook in groter detail te kijken naar de transities en onderliggende thema's waar de projecten aan bijdragen in Zeeland. Op basis van verscheidene beleidsdocumenten, zoals het coalitieakkoord, zijn 6 transities en 24 thema's geïdentificeerd. Alle projecten zijn ingedeeld bij 1 transitie en 1 thema. Hierdoor is er een meer inhoudelijk inzicht in de toegevoegde waarde van de projecten voor de provinciale beleidsdoelen. Onderstaande afbeelding geeft de verdeling weer van transities en thema's. In bijlage 4 staat een korte toelichting op de transities en thema's.

Het valt op dat de meeste projecten binnen de energie- en klimaattransitie vallen. Thema's zoals landbouw, water, energie en visserij vallen binnen deze transitie. Gezien de regionale karakteristieken van provincie Zeeland is dit logisch. De grootste bijdrage in aantallen projecten in de energie- en klimaattransitie komt van GLB-NSP projecten, dit programma is goed voor ruim 300 projecten.

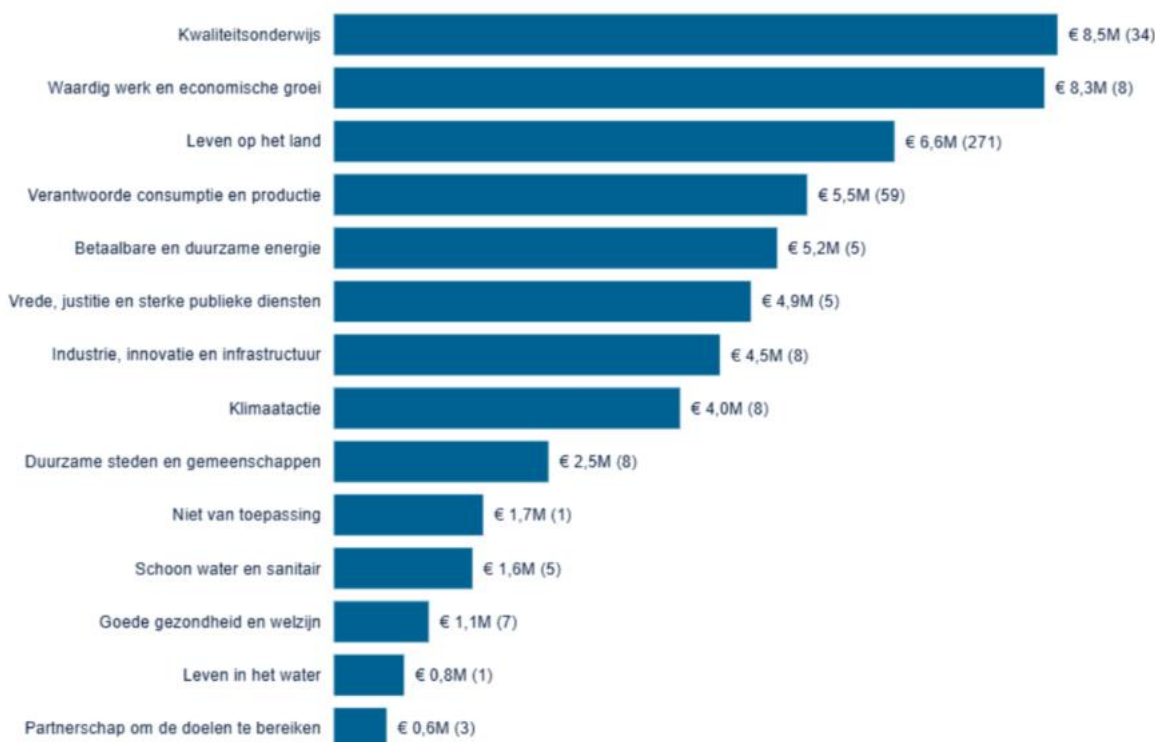
Tevens zijn alle projecten binnen het GLB-NSP aangemerkt als 'landbouw' projecten. In de praktijk dragen al deze projecten bij aan verschillende onderwerpen zoals natuur, energie en biodiversiteit.

De transities inclusieve samenleving en onderwijs & cultuur staan op de tweede plek, met een bescheiden aantal projecten. Vergeleken met de vorige periode, 2014 – 2020, is een vergelijkbaar aantal projecten tot een lichte stijging te constateren voor beide transities, mits ESF+ niet wordt meegenomen. Bij ESF+ wordt een nieuwe systematiek gehanteerd wat leidt tot uitgestelde goedkeuring en/of minder projecten.

Als deze data gecombineerd worden met de financiële informatie dan valt het op dat het aantal projecten iets lager ligt, maar dat de relatieve omvang per project aanzienlijk stijgt. Dit wijst erop dat Europese subsidie bijdraagt aan dezelfde onderwerpen, maar dat er een toename is in de hoogte van de subsidie per project.

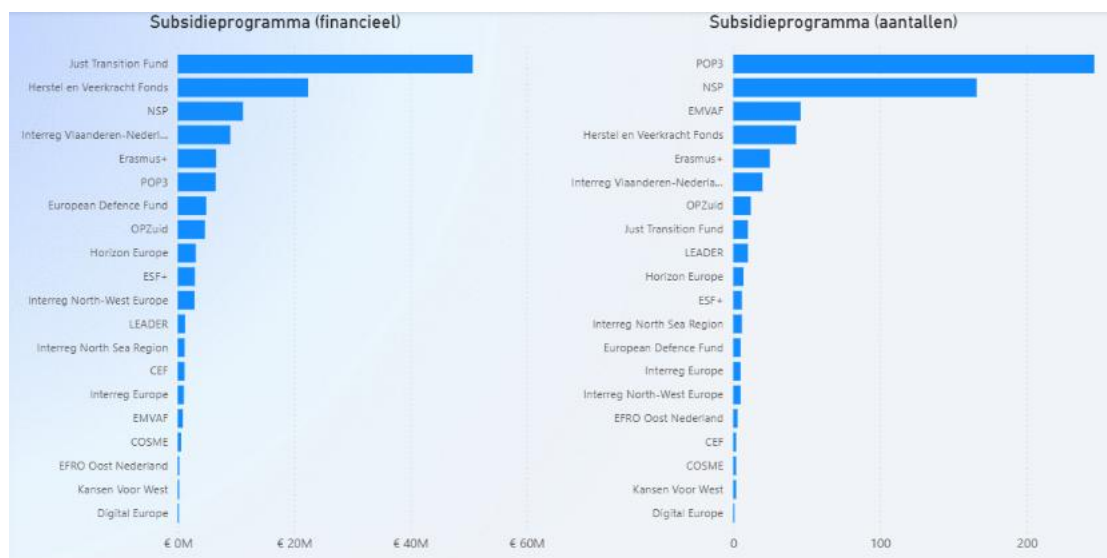
Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDGs)

Een andere inhoudelijke indeling van projecten kan op basis van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties, de SDGs. Deze indeling wordt internationaal gebruikt en geeft een alternatief overzicht. Zie onderstaande tabel voor meer informatie.

Subsidieprogramma's

Zeeuwse organisaties hebben subsidie ontvangen uit 20 subsidieprogramma's. Het valt op dat er weinig verband zit tussen het aantal projecten binnen een bepaald subsidieprogramma en de totale financiële omvang van dat programma. Onderstaande grafieken geven de financiële omvang en het aantal projecten per programma weer.

In financiële omvang dragen de programma's Just Transition Fund (JTF), de Herstel- en Veerkracht Faciliteit (HVF) en het NSP-GLB (landbouw) het meeste bij aan Zeeland. In aantallen projecten zijn dat NSP/GLB en POP3 (landbouw) en het Europese Maritiem, Visserij en Aquacultuur Fonds (EMVAF).

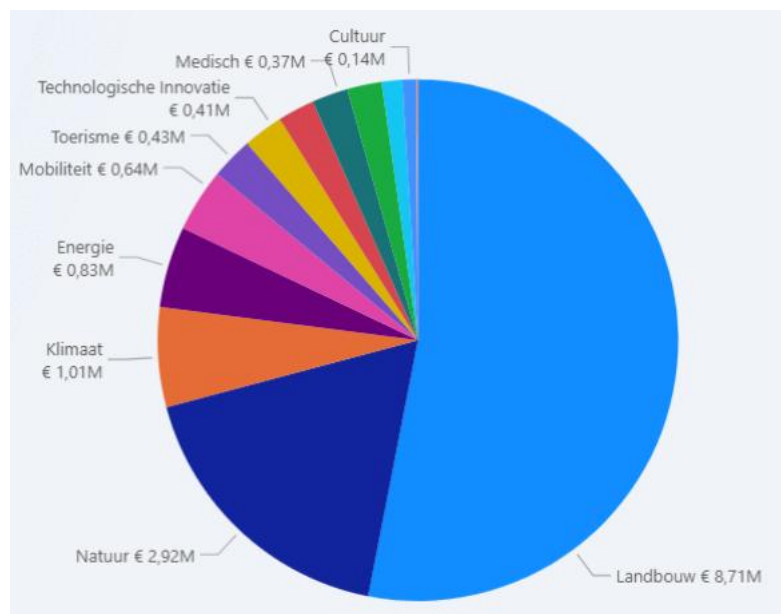
Directe betalingen en EIB-leningen

Naast subsidies dragen andere Europese middelen ook bij aan provincie Zeeland. Zo heeft de Zeeuwse agrarische sector voor € 204.370.393 aan directe betalingen, markt- en prijsbeleid en plattelandsbeleid ontvangen. Verder heeft de Europese Investeringsbank voor € 619.141.025 aan leningen verstrekt aan uiteenlopende Zeeuwse projecten.

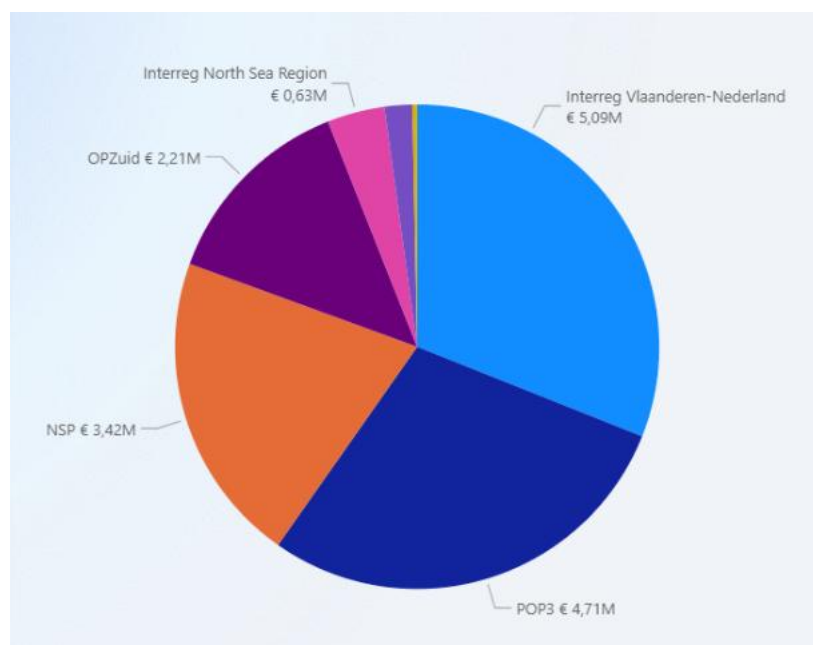
Cofinanciering Provincie Zeeland

In de hernieuwde EU-subsidiemonitor is ook de provinciale cofinanciering in kaart gebracht. Aan 410 organisaties (niet uniek) is een bedrag van € 16.89 miljoen provinciale subsidie verleend aan 364 projecten.

De ondersteunde projecten betreffen voornamelijk de energie- en klimaattransitie, voor de thema's landbouw, natuur, klimaat en energie. De opvolgende thema's in orde van grootte betreffen mobiliteit en toerisme projecten. Zie onderstaande afbeelding voor meer details.

De totaalbedragen van cofinanciering zijn vrij goed verdeeld over meerdere subsidieprogramma's. Ondanks het kleinere aantal projecten draagt Provincie Zeeland het meeste bij aan projecten in het Interreg Vlaanderen-Nederland programma. Het andere overgrote deel gaat naar landbouwprojecten. Zie onderstaande afbeelding voor meer informatie.

Het verstrekken van provinciale cofinanciering heeft als doel om een hefboomeffect te creëren waardoor provinciale middelen een grotere impact kunnen maken. Daarom is ook de multiplier berekend, zowel voor de teweeggebrachte Europese subsidie als de inbreng door bedrijven en consortia zelf.

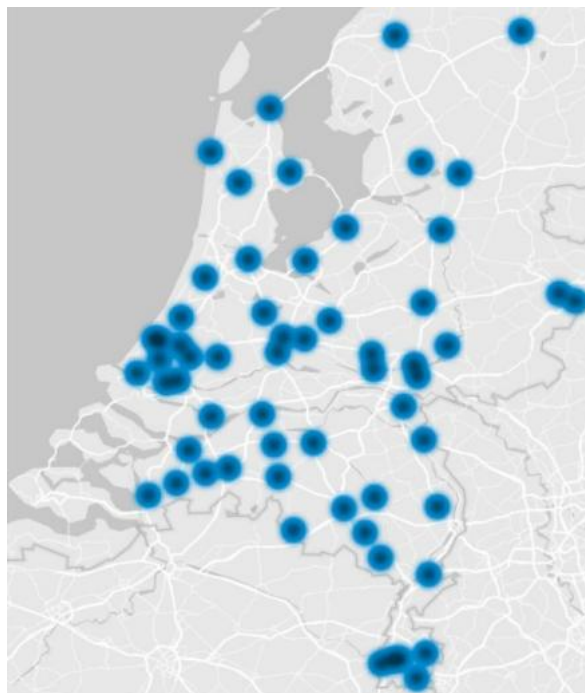
De inzet van iedere provinciale euro heeft geleid tot een Europese bijdrage van € 1,16 en een bijdrage van private middelen van € 2,12. Gemiddeld is met elke provinciale euro een multiplier van € 3,28 gerealiseerd. Met name OPZuid heeft een zeer groot hefboomeffect gerealiseerd, waarbij voor elke provinciale euro een bijdrage van € 5,86 gerealiseerd is.

Om cofinanciering in de interne financiële systemen duidelijk herleidbaar en vindbaar te maken zijn verdere aanpassingen nodig. Dit is onderdeel van de doorlopende ontwikkeling van het nieuwe monitoringsysteem.

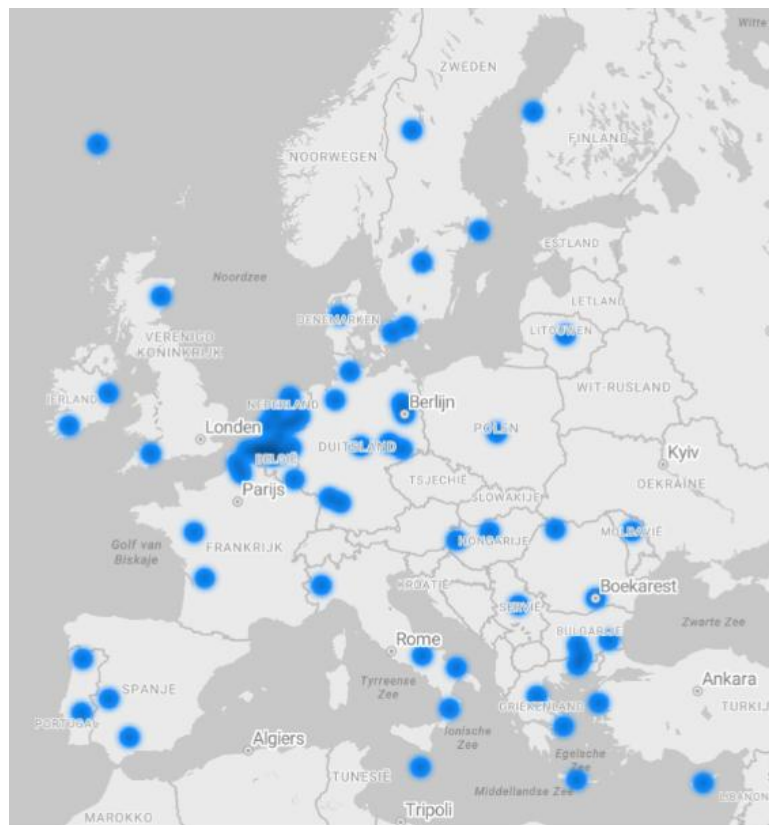
Samenwerkingspartners

Bij Europese subsidieprogramma's draait het om samenwerken, kennis delen en op die wijze regio's sterker maken. Een aantal programma's zoals GLB-NSP en JTF is gericht op Zeeland, maar het grootste gedeelte richt zich juist op samenwerking over de provinciegrenzen heen.

Binnen Nederland ligt het zwaartepunt van de samenwerking bij de Zuid-Nederlandse provincies en vermindert de samenwerking bij een grotere afstand. Desondanks is een goede spreiding te zien over Zuid-, West- en Midden-Nederland. Op onderstaande kaart is te zien waar de samenwerkingspartners gesitueerd zijn binnen Nederland.

Niet alleen binnen Nederland wordt de samenwerking aangegaan, ook wordt er veel (direct) over de grens samengewerkt. Onderstaande kaart geeft een indruk van de samenwerking met andere Europese regio's en landen. Er wordt ook samengewerkt met partners uit China, deze staan niet op de kaart. Verder is de kaart niet compleet en geeft enkel een impressie. In volgende rapportages wordt dit onderdeel verder uitgewerkt.

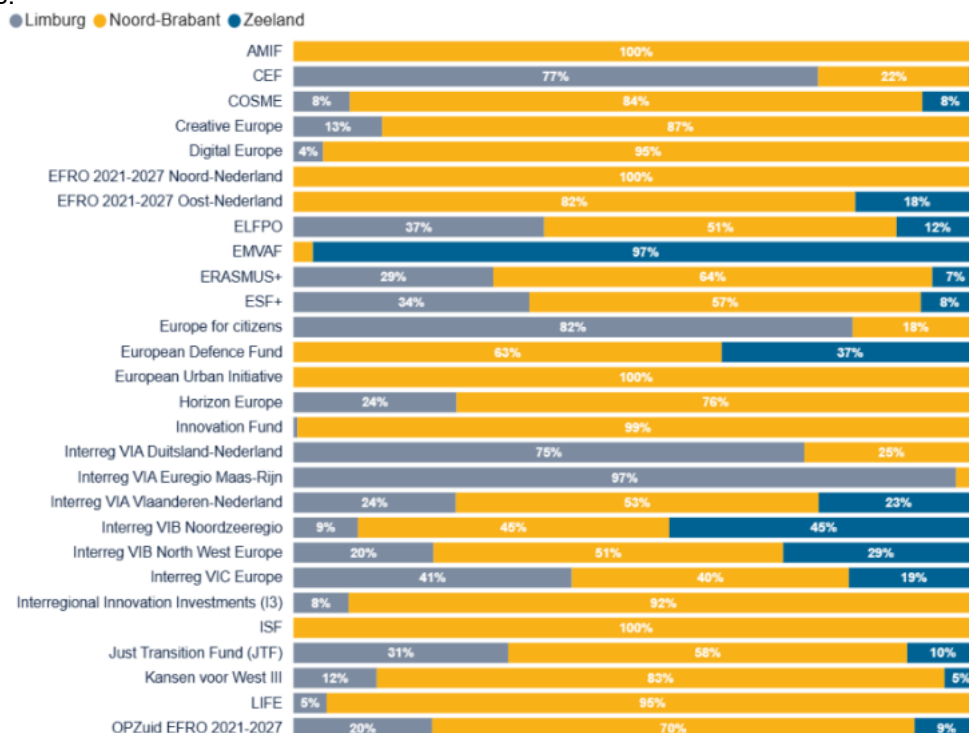

Algemeen beeld Zuid-Nederland (uit de ERAC-rapportage)

Kerngetallen

Per 01-07-2025 is binnen de programmaperiode 2021-2027 in totaal € 1,25 miljard aan Europese subsidies toegekend aan 3196 Zuid-Nederlandse organisaties. Hiervoor dragen deze organisaties bij aan het realiseren van 2289 projecten en dus dragen zij ook bij aan de realisatie van Europese, nationale en provinciale beleidsdoelstellingen.

Onderstaande tabel geeft de benutting van fondsen weer in vergelijking tussen de Zuid-Nederlandse provincies.

Vergelijking vorige periode

Op het vergelijkbare meetmoment in de programmaperiode 2014-2020, dus 01-07-2018, bedroeg de toegekende subsidie € 914 miljoen binnen 4013 projecten en 3151 organisaties.

Met een positief verschil van € 334 miljoen tussen de twee meetmomenten is in de huidige programmaperiode 37% meer subsidie toegekend dan in de vorige programmaperiode op het vergelijkbare moment. Het negatieve verschil in het aantal projecten is 1.724. Het grootste verschil tussen beide peilmomenten is zichtbaar bij het programma ESF. Tijdens de vorige programmaperiode waren op het peilmoment 2.298 projecten geregistreerd, terwijl er in de huidige tot nu toe 47 projecten zijn gepubliceerd. Mogelijke verklaring hiervoor is de aangepaste toekenningssystematiek binnen het programma. OPZuid telt ten opzichte van de vorige programmaperiode, tien projecten minder.

Opvallend is dat het aantal unieke organisaties dat subsidie ontvangt lager ligt. Op dit moment worden dus door minder verschillende organisaties in minder projecten deelgenomen, voor een hoger subsidiebedrag.

Vergelijking met vorige EU-subsidiemonitor

Sinds de vorige EU-subsidiemonitor is € 160 miljoen subsidie toegekend aan 384 projecten. Als naar de benutting van de Europese programma's in Zuid-Nederland wordt gekeken, zijn er t.o.v. het peilmoment 01-01-2025 enkele opmerkelijke verschillen:

- Er is een nieuw programma benut sinds de vorige rapportage, het European Defence Fund (Europees Defensie Fonds). Dit programma richt zich op het ondersteunen van gezamenlijk defensieonderzoek in Europa en het bevorderen van een innovatieve en competitieve industriële basis op het gebied van defensie. Van de zestien projecten zijn twaalf projecten waarin Noord-Brabantse organisaties (voor € 8,1 miljoen) en vijf projecten waarin Zeeuwse organisaties (voor € 4,9 miljoen) participeren. Daarmee zet Zeeland zich sterk op de kaart en speelt in op een pas recentelijk zeer actueel geworden onderwerp. Er is nog een zesde project goedgekeurd die niet in de ERAC-bijlage opgenomen is.
- Koploper Horizon Europe loopt verder uit op de overige programma's met een toename van 46 projecten en € 67,7 miljoen toegekende subsidie. Onder Europese regie kent ook ERASMUS+ met 86 projecten en € 31,6 miljoen een forse toename. Deze toename komt door een grotere deelname door organisaties uit Noord-Brabant en Limburg, er liggen dus nog kansen voor Zeeland om hier meer aanspraak op te maken.
- In programma's met regionale regie is bijna een verdubbeling van Europese subsidie te zien voor Interreg VIB North West Europe. De grootste twee projecten binnen dit programma waarbij Zuid-Nederlandse organisaties Europese subsidie ontvangen zijn 'Circular Building Convert' met € 1,5 miljoen en 'Cool Neighbourhoods' met € 1,4 miljoen. Bij de laatste is Gemeente Middelburg de Lead Partner.

Conclusies

In deze EU-subsidiemonitor is voor het eerst gebruik gemaakt van de nieuwe monitoringopzet. Op basis van een nieuwe interne monitoringtool, in combinatie met de ERAC-rapportage, kan nu gerapporteerd worden over de financiële, inhoudelijke en geografische gegevens en is de provinciale cofinanciering inzichtelijk gemaakt. Hierbij zijn al grote positieve verschillen te zien met de vorige nota.

Europese middelen dragen significant bij aan het realiseren van de Zeeuwse beleidsdoelen. Deze periode is al € 131 miljoen aan Europese subsidie ontvangen voor 617 projecten. De herziene EU-subsidiemonitor maakt beter inzichtelijk aan welke transities en thema's deze middelen bijdragen. De voornaamste onderwerpen betreffen de energie- en klimaattransitie en de landbouwsector.

Provinciale cofinanciering heeft per provinciale euro geresulteerd in € 3,28 aan Europese en private middelen voor 410 (niet unieke) organisaties en voor 364 projecten. Binnen deze projecten is voor een totaal van € 72 miljoen geïnvesteerd in Zeeland.

Opvallend is dat het aantal unieke organisaties dat subsidie ontvangt lager ligt dan in de vorige periode. Op dit moment wordt door minder verschillende organisaties in minder projecten deelgenomen, maar voor een hoger subsidiebedrag.

Naarmate de programmaperiode vordert beginnen de meeste subsidieprogramma's leeg te raken en zijn er minder mogelijkheden om projecten in te dienen. In de komende rapportages zal het beeld steeds duidelijker worden hoe Zeeland heeft gepresteerd in 2021-2027.

Tegelijkertijd zijn de voorbereidingen voor de nieuwe programmaperiode begonnen, met als startschot de voorstellen van de Europese Commissie van afgelopen zomer. Het volgen van deze ontwikkelingen en invloed uitoefenen op het proces is van belang voor Zeeland zodat de Europese-middelen aan blijven sluiten bij de Zeeuwse doelen.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

H.M. de Jonge
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Bijlagen:

1. Beknopt overzicht per programma in direct beheer
2. Begrippenlijst afkortingen
3. Definities transities & thema's

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.